

י"ג באדר תשע"ח
28 בפברואר 2018
סימוכין : 101332

לכבוד
מנכ"לים ברשויות המקומיות
מנהלי אגפי חינוך
מנהלי המחלקות לגיל הרך

שלום רב,

הנדון : עדכון הנחיות לטיפול בארגז החול בגן הילדים

עדכון לסעיף ארגז החול בחוזר מנכ"ל משרד החינוך, בנושא בטיחות בגני ילדים, גובש בתהליך משותף של אגף הבטיחות ואגף החינוך הקדם יסודי במשרד החינוך, משרד הבריאות, ומרכז השלטון המקומי.

מצורפים בזאת מינשר ומצגת שהופקה על-ידי משרד החינוך, בה ריענון ועדכון ההנחיות לטיפול בארגז החול, לשימושכם.

אנא העבירו המידע לכל הנוגעים בדבר באגפי הרשות וגני-הילדים.

בברכה,
שלמה דולברג
מנהל כללי

העתק :

מר חיים ביבס – ראש עיריית מודיעין מכבים רעות, יו"ר מרכז השלטון המקומי
גב' מיכל מנקס – סמנכ"ל חינוך וחברה, מרכז השלטון המקומי
ד"ר רבקה שפר – ראש האגף לבריאות הציבור, משרד הבריאות
מר רותם זהבי - מנהל אגף בטיחות ארצי, משרד החינוך
גב' סימה חדד – מנהלת האגף לחינוך קדם יסודי, משרד החינוך
מר אבי קמינסקי - יו"ר איגוד מנהלי חינוך וסמנכ"ל חינוך תנו"ס ורווחה, הוד"ש

מדינת ישראל

משרד החינוך

האגף הקדם יסודי

אגף בכיר לביטחון, שעת חירום ובטיחות סביבתית

עידכון הנחיות לטיפול בארגז החול בגן הילדים

1. בעקבות תהליך משותף של אגף הבטיחות ואגף החינוך הקדם יסודי במשרד החינוך, משרד הבריאות ומרכז השלטון המקומי, גובש עדכון לסעיף ארגז החול בחוזר מנכ"ל בטיחות בגני ילדים.

2. להלן עיקרי ההנחיות:

א. יש להחליף את החול בארגז החול לפחות פעם בשנה, במסגרת ההכנות וההיערכות לפתיחת השנה. (אחריות הרשות המקומית/הבעלות)

ב. במידה ובארגז החול מתגלים הפרשות וצואת בעלי חיים יש להחליף את החול ולהפסיק את השימוש בו עד להחלפתו. (אחריות מנהלת הגן והרשות המקומית/הבעלות)

ג. מומלץ כי המצע ההיקפי של ארגז החול (כמטר וחצי), לא יהיה חול, ובכך למנוע כניסת חול לא נקי לארגז החול או משחק של הילדים בחול לא נקי. (אחריות מנהלת הגן והרשות המקומית/הבעלות)

ד. כיסוי ארגז החול ייעשה בסיום יום פעילות. (אחריות מנהלת הגן)

ה. בתחילתו ובסיומו של כל יום לימודים יש לגרף את החול שבארגז ולסלק את הכלוך ואת החפצים הזרים (ובפרט חפצים חדים). (אחריות מנהלת הגן)

3. חוזר מנכ"ל מעודכן יצא בתחילת חודש מרץ 2018.

בברכה,

סימה חדד

מנהלת האגף הקדם יסודי במנהל הפדגוגי

רותם זהבי

מנהל אגף בטיחות ארצי

אגף בכיר לביטחון, שעת חירום ובריאות סביבתית

אגף הקדם יסודי במנהל הפדגוגי

ארגז החול בגן הילדים

מדינת ישראל

משרד החינוך

להאמין • לאהוב • להצטיין

ארגז החול: תרומות מול סיכונים

יתרונות החול

- ✓ תרומתה ייחודית להתפתחות הילדים, לעומת חומרים אחרים.
- ✓ אינו מתבלה או נשחק, ואינו נתון לונדליזם.
- ✓ מחירו זול יחסית.
- ✓ אינו דורש מצע קרקע מתחתיו.
- ✓ ניתן לניקוי ולסינון בעלות נמוכה.

חסרונות החול

✓ מצע אידאלי לקינון ולעשיית צרכים עבור בע"ח.

✓ עלול להוות כלי להפצת גורמי תחלואה

כתוצאה מתחזוקה לא ראויה.

✓ ניראות, מקור עיקרי לתלונות הורים על ליכלוך.

✓ דורש סינון וניקוי מקצועי.

תרומתו הייחודית של ארגז החול

לחול תרומה משחקית וחינוכית:

משטח החול מזמן **מגוון פעילויות** שמאפשרות לילדים **להתנסות** במגע

ישיר עם חומר מהטבע, **לחקור וללמוד** את החומר, **לפתח את**

החושים, עם כלים, חומרים וחפצים אחרים המעשירים את עולם החוויות,

את עולם המושגים ואת **החשיבה** שלהם.

כיצד נזכה בתרומות, ונמנע מהסיכונים?

לארגז החול בגן הילדים מקום מרכזי בהתפתחות והלמידה של ילדים אך תפעול ארגז החול מחייב **בדיקה וטיפול** שוטפים כדי לאפשר משחק בטוח וכדי למנוע מחלות זיהומיות וסכנות בריאותיות.

תמונות מספרות

חשד לפגיעה מחול

תחזוקה לקויה

ההנחיות המעודכנות בחוזר מנכ"ל

חוזר הוראות קבע עז/3(א), סעיף 10.7.1 ארגז החול

1. ארגז חול שאינו מתוחזק בצורה נאותה עלול לשמש מוקד משיכה לחיות משוטטות כמו חתולים וזוחלים העושים את צורכיהם בחול, ולכן הוא עלול להיות מקור למפגעים בריאותיים ולמחלות. תחזוקה שוטפת של ארגז החול, ניקויו וסינונו באופן סדיר עשויים למנוע בעיות בריאותיות

2. רשות החינוך המקומית/ הבעלות תדאג שארגז החול ימולא כדי שני שלישים מבית קיבולו. סוג המילוי יהיה חול נקי ובמידת הצורך יש להשלימו לקיבולת המתבקשת.

ההנחיות המעודכנות בחוזר מנכ"ל

חוזר הוראות קבע עז/3(א), סעיף 10.7.1 ארגז החול

3. יש להחליף את החול בארגז חול נקי וחדש לפחות פעם בשנה, במסגרת ההכנות וההיערכות לפתיחת שנת הלימודים.
4. על החול בארגז החול להיות נקי מחומרים אורגניים/כימיים וכו'.
5. במידה ובארגז החול מתגלים הפרשות וצואת בעלי חיים יש להחליף את החול בארגז החול. יש להפסיק את השימוש בארגז החול עד למועד החלפת החול.

ההנחיות המעודכנות בחוזר מנכ"ל

חוזר הוראות קבע עז/3(א), סעיף 10.7.1 ארגז החול

6. כיסוי הארגז ייעשה באמצעות יריעת ברזנט\יריעה אטומה, הניתנת לניקוי ושטיפה.
7. בדפנות ארגז החול יש להתקין אמצעים לחיבור הכיסוי לארגז. יש להקפיד על כיסוי דפנות הארגז במלואם, באופן שלא יאפשר חדירת בעלי חיים לתוך ארגז החול.
8. כיסוי הארגז ייעשה בסיום יום פעילות, וכן כשאין משתמשים בו במהלך היום.
9. שולי ארגז החול יהיו בגובה של 20 ס"מ מפני הקרקע לכל היותר, בעלי פינות מעוגלות, ורצוי מחומר גמיש ורך, כגון עץ או גומי.

ההנחיות המעודכנות בחוזר מנכ"ל

חוזר הוראות קבע עז/3(א), סעיף 10.7.1 ארגז החול

10. דפנות ארגז החול יהיו מוחלקות או מעוגלות.

11. מומלץ כי המצע ההיקפי של ארגז החול (כמטר וחצי) לא יהיה חול, ובכך למנוע כניסת חול לא נקי לארגז החול, או משחק של הילדים בחול לא נקי.

12. בתחילתו של כל יום לימודים יש לגרף את החול שבארגז על ידי מבוגר (סייעת) ולאחסן את המגרפה במקום בטוח, ויש לסלק מארגז החול את הכלוך ואת החפצים הזרים. יש להקפיד במיוחד על סילוק חפצים חדים.

ההנחיות המעודכנות בחוזר מנכ"ל

חוזר הוראות קבע עז/3(א), סעיף 10.7.1 ארגז החול

13. מומלץ להתקין סככת צל מעל ארגז החול.

14. יש להקפיד על שטיפת ידיים לאחר הפעילות בארגז החול.

15. יש למנוע מילדים בעלי פצעים פתוחים או נגעי עור שונים לשחק בחול.

16. יש להימנע מלהרטיב את החול בארגז.

תפקיד הצוות החינוכי בחצר הגן

"להיות שם" - לתכנן, לזמן, לאפשר, לעודד, לתווך, לשחק, להתפעל, ליהנות...

- חשוב לקבוע מטרות התפתחותיות לכלל ילדי הגן ולצרכים המשתנים שלהם גם בחצר הגן;
- חשוב לבדוק את בטיחות הציוד ולנהוג על פי חוזרי מנכ"ל המתייחסים לבטיחות חצר הגן;
- חשוב לתכנן את חצר הגן כחלק בלתי נפרד מתכנון העשייה בגן;
- חשוב לאפשר זמן מספיק למשחק ופעילות בחצר;
- חשוב לעודד אינטראקציות איכותיות עם הילדים ובינם לבין עצמם.

סיכום

הפעילות בחצר היא חלק בלתי נפרד מתכנית הלימודים, והיא מזמנת לילדים פעילות מגוונת בתחומי ההתפתחות השונים.

למשחק החופשי בחצר חשיבות רבה בכך שהוא מזמן מפגש בלתי אמצעי עם הסביבה הטבעית ועם מגוון אפשרויות לפעילות, למשחק ולהתפתחות.

תודה על ההקשבה

אגף הקדם יסודי במנהל הפדגוגי • אגף בכיר לביטחון, שעת חירום ובטיחות סביבתית